

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Martin Huberg
Eesti Maksumaksjate Liit
martin@maksumaksjad.ee

Teie 28.04.2026

Meie 03.06.2026 nr 8-4/3425-2

Vastus pöördumisele

Lugupeetud Martin Huberg

Pöörduste Justiits- ja Digiministeeriumisse selgitustaotlusega saamaks selgust, kas üldise kuritarvituste vastase sätte (ehk maksukorralduse seaduse § 84 või tulumaksuseaduse § 5¹) kohaldamisel saab olla karistusõiguslik tagajärg.

Täna Teid kannatlikkuse eest, vabandan vastusega viivitamise pärast.

Saame selgitada üldiseid karistusõigusliku vastutuse eeldusi. Kui tegu vastab kuriteokoosseisule (nt karistusseadustiku § 389¹), siis järgneb vastutus. Oleme arvamusel, et Teie poolt viidatud seaduste sätted ei ole vastutust välistavaks asjaoluks.

Karistusseadustiku (KarS) § 389¹ näeb ette kriminaalvastutuse maksukohustuse varjamise ja tagastusnõude alusetu suurendamise eest.

Teo vastavust kuriteokoosseisule hinnatakse kriminaalõiguses samm-sammult kindla loogilise struktuuri järgi. Kõigepealt kontrollitakse, kas tegu vastab seaduses sätestatud kuriteo koosseisule. See jaguneb objektiivseks ja subjektiivseks koosseisuks. Süüteo koosseisu objektiivsed tunnused on seaduses kirjeldatud tegevus või tegevusetus ja seaduses sätestatud juhtudel sellega põhjuslikus seoses olev tagajärg. Seaduses võib olla sätestatud ka muu süüteo koosseisu objektiivne tunnus. Süüteo koosseisu subjektiivsed tunnused on tahtlus või ettevaatamatus. Seaduses võib olla ette nähtud motiiv, eesmärk või muu süüteo koosseisu subjektiivne tunnus. Seejärel kontrollitakse õigusvastasust ning lõpuks hinnatakse süüd ehk seda, kas tegu saab isikule ette heita.

KarS §-ga 389¹ kaitstav õigushüve on maksude korrapärane laekumine ning maksumenetluse tulemuste õiguspärasus, laiemalt maksundus tervikuna. Objektiivne koosseis seisneb maksuhaldurile andmete esitamata jätmises või valeandmete esitamises maksu- või kinnipidamiskohustuse vähendamise või tagastusnõude suurendamise eesmärgil, kui sellega varjatakse maksu- või kinnipidamiskohustust või suurendatakse alusetult tagastusnõuet suurele kahjule vastava summa võrra või enam. Subjektiivne koosseis eeldab tahtlust kõigi objektiivsete asjaolude suhtes.

Märgin, et Justiits- ja Digiministeeriumi õiguslane selgitus ei tähenda õigusakti ainuõige tõlgenduse kehtestamist ja see ei ole ühelegi isikule täitmiseks kohustuslik. Vastavalt Eesti Vabariigi põhiseaduse §-le 146 mõistab Eesti Vabariigis õigust üksnes kohus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Einar Hillep
nõunik

Einar Hillep 51992448
einar.hillep@justdigi.ee

Suur-Ameerika 1 / 10122 Tallinn / +372 620 8100 / info@justdigi.ee/ www.justdigi.ee
Registrikood 70000898